

SZERKESZTŐI IRODA:

Balmaz-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Így évre 10 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Hátré 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 k.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érkezővezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitólíri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A titkos befolyások.

Nemzetünknek sok százados végzet, hogy nemcsak az általános nemzeti anyagi és politikai átalakulások és rázkódásokkal járó vészedelemekkel, hanem a hátrányok mindig erős visszahatásával vannak sorsa átalakulására, hanem ezenfelül egy speciális, csak sejtett, de láthatatlan s azért annál veszélyesebb ellenség tör állami s anyagi érdekei ellen, amely ellenséget sem türelmes engedékenysége és odaadó hűsége, sem pedig hősiesség és ellentállásával és nyílt lovagias küzdelemével nem bírta eddig sem végleg legyőzni, sem őszinte barátjává tenni.

Volt egy idő — 1867-ben — midőn szentül hittük, hogy a leglényesebb nemzeti s állami jogaink árán megkötött egyezségek gyökerestől eltávolította a bécsi udvar taláiban nemzetünk iránt minden módon és eszközzel tenyésztett és táplált bizalmatlanságot. A becstelenség, önzetlenség, hazaszeretet és politikai bölcsességgel ellett Deák Ferencz is úgy volt meggyőződve, hogy a Solferino és Sadowa sikere oly keservesen megalázott udvari politika jelke mélyéig meghatva a magyar nemzet pártatlan nagylelkűsége és dynastikus loyálisától, hogy a porig alázott osztrák császár és osztrák monarchiával — azoknak akkor valóban kétségbeesett helyzete dacára, ily példanélküli loyálisással s áldozatkészséggel megtörtént kiegyezkedése után: lehetetlen lesz jövőre, hogy a korona halgasson oly beugyások és alattomos machinációkra, amelyek közté és oly há magyar nemzete között ismét elidegenítő válaszfal megteremtésére törekedjenek.

Mert ha nem ezt hitte volna Deák, ha nem ez a biztosnak vallott feltétele lelkesíti vala akkor a nemzet többségét: bizonyára meg nem kötött volna ezen reánk nézve oly szerfölött súlyos és a leglényesebb állami attributumunktól megfosztott egyezséget és világ csúfjára nem mennek bele oly egyezkedésbe, mely egy állam minden terheit és költségeit rakja ugyan vállainkra, de elvonja tőlünk a magyar hadsereget, a magyar önálló gazdasági s kereskedelmi politikát, a magyar diplomáciai képviseletet s mindazt, a mi egy nemzetet állammá tesz.

Hát biz a 67-iki kiegyezéshez fűzött volt eme jogosult szép remények nem lettek igazolva. Belátják ezt nemcsak a függetlenségi párt hívei, kik már akkor is tisztában voltak történelmünk számtalan tanulságaiból, hogy a bécsi udvarnál mindig voltak, vannak és lesznek oly láthatatlan, titokban működő befolyások, melyek a magyar ellen a bizalmatlanságot, az elidegenedést szítják a nagyra növelik, — de belátják azt most már igen számos oly hazafi is, kik legszentebb meggyőződésből voltak Deák Ferencz politikájának s ezzel a 67-iki kiegyezésnek hívei, de röstellik, vagy különböző okból nem akarják csalódásukat bevalólni.

Sok egyéb, fenti állításunkat igazolni képes jelenségtől eltekintve, tekintünk ezuttal például csak a mi nemzetiségi ügyeinket.

Sokszor eltűntünk, mi indítja többi közt az oláh polgártársainkat azon kifejezhetlen gyűlölködés, ellenségeskedés és mind két félt orvosolhatatlanul elkeserítő titkos és nyílt hűzdelemre, melyet ők évek óta, egyre fokozódó dühvel a magyar nyelv és állam ellen folytatnak? Mit remélnek ily uton elérni, mi eredményt várhatnak ők e testvérhárcból a saját jövőjükre nézve? Mert sem mi, sem más ne tartsa őket oly együgyűeknek és lelki vakoknak, hogy talán azzal ámitának magukat: hogy ők egymagukban, idegen segítség nélkül a magyarok e földjén vérmes terveiket és céljait megvalósíthatják. Nagyon jól tudják ők, hogy a magyarság egy-

harmada is elég arra, hogy ha ők még Oláhország segítségével is arra vete-mednének, hogy bennünket tetteleg megtámadjanak: hát a magyarság egyharmada is őket is, Oláhországot, is a nyílt csataterén okvetlen megsemmisítené . . .

És mert ezt tudják és tudniok kell, mi adja hát nekik mégis azt a vakmerőségnél is több bátorságot, hogy szünetlenül áskálódjanak, az ország törvényeit megvetik s minden áron tökére kényszerítik a dolgot?

Erre csak egy magyarázatot tudunk. S az nem lehet más, mint hogy bizonyos magas állású egyének Bécsből azzal ámitják őket, hogy az udvar ha nem is nyíltan, de egyelőre titokban az ő részükön van, s ha majd kenyértörésre kerül, nyíltan is pártjukra fog kelni . . . Azon hitet is táplálják bennük, hogy a magyar kormány is azért nem mer és nem merhet üzletemeik ellen erősebben föllépni, mert bizonyos udvari befolyás határozottan gátolja kományunkat a szigorubb megterelő rendszabályokat alkalmazni.

Igen kényes és halálatlan dolog lenne részünkről azt bizonyítani, hogy igenis Bécs bizonyos köreiből bátorítottak ez urak a magyarság ellen ezt az aknamunkát kitartóan folytatni — de az sem szenved kétséget, — s ezt tartjuk a legszomorubb jelenségnek — hogy az udvar részéről még semmi sem történt, a mi egyszer mindenkorra megértetné velük, hogy a korona a legáltalánosabb rosszalja és elítéli az ő gyarellenes üzletemeiket s óhajtja, követeli, hogy Magyarország kormánya a legerősebben lépjen föl ellentük.

Nagyon jól tudjuk, föltétlenül hisszük, hogy egyénileg királyunk ő felsége egészen távol áll e hallatlan vakmerő nemzetiségi bujtogatások helyeslésétől; de hogy környezetében kell lenni oly osztrák vagy más reakcionárius egyéniségeknek, kik nemcsak kaján kárörömmel nézik a magyar állam megromlására törekvők ez aknamunkáját, hanem még bátorítják is e hazaárulókat: azt akarjuk, vagy nem akarjuk, az élénk társul jelenségek folytán el kell hinnünk.

Ugyanazon végzetes befolyás az, mely tavaly Boros-Sebesen azon ominózus szavakat adta a király ajkaira Pávil püspökkel szemben, a mely szavak a dákörömán üzlemeiről hirhadt nagyváradi oláh püspök javára szóltak a magyarság ellen — s a midőn a magyar nem nemzetnek, hanem „nemzetiségnek” lett kijelentve . . .

Avagy az, hogy ama bizonyos udvari befolyás ki tudta Rómában vinni, hogy a zágrábi nagyfontosságú érseki székbe ne volt képes a magyar kormány, minden alázatos könyörgése s erőlködése dacára, egyetlen jelöltjét sem beletölteni, hanem meg kellett értnünk, hogy a monarchia egyik legveszélyesebb panszláv hazaárulója: Strossmayer az ő hasonlelmét teremtőményét, Posilovitsot, e notórius magyarfalót nevezette ki zágrábi érseké! Tehát a dijakovári muszkaimádó püspök, kit egy ízben maga ő felsége szigorúan megdorgált hazaáruló üzlemeiért több befolyással bír az udvarnál, illetőleg a bécsi „közös” külügy-miniszteriumban és Rómában, mint Magyarország kormánya!

Hát bizonyos, hogy van, kell lenni egy hatalmas udvari kliknek Bécsben, mely minden alkalommal dolgozik ellentük, a koronánál a bizalmatlanságot mindjobban szítja ellentük, mely az oláhokat s a többi nemzetiségeket bátorítja ellentük.

Hogy hová fog ez vezetni, hogy mily végzetessé válhatik ez a befolyás a koronára is, azt 1848—49-ben már láthatták . . . Tapasztalták az oláhok is, miként lettek akkor a reakciónak tett szolgálataikért megjutalmazva . . . S ha eme bizonyos magasállású urak nem térnek eszükre s kedvük van ismét elülről kezdeni ez iatentelen játék-

kot, legyenek meggyőződve, hogy az okvetlen bekövetkező katasztrófa ugyan nekünk is romlásunkra lehet, de — okvetlen nekik is nyakukat forja szegni. A magyar szereti királyát, mindig kész trónjéért vérét ontani, — azért loyálisra méltán megérdemi, hogy viszont királyja is teljesen megbízzék benne . . . Pusztuljon, ki kettőjük közt konkolyt hint! . . .

Tiszti Lajos

Politikai hírek.

A függetlenségi és 48-as párt e hó 29-én este 6 órakor Justh Gyula elnöke alatt értekezletet tartott. Napirend előtt elnök jelenté az Irányi-síremlék-bizottság nevében, hogy a síremlékre eddig az országos központi takarékpénztárnál 9821 frt 45 kr. gyűlt össze; jelenti továbbá, hogy a gyűjtés körül 304 frt 30 kr. kiadás merült fel. Miután most már a gyűjtés befejeztetett, szükségnek véli, hogy a bizottság felhatalmazassék, hogy a síremlék elkészítése végett a szobrászokkal érintkezzenek. E célból kéri, hogy az Öttagú síremlék-bizottság kiegészítessék. Az értekezlet a síremlék-bizottságot Mesko László és Haviár Dániel képviselőkkel egészíti ki. — Ezután tárgyalta az értekezlet az örökösödési eljárásról szóló törvényjavaslatot, melyet Haviár Dániel behatárolt ismertetett és elfogadásra ajánlott. Thaly Kálmán, Olaj Lajos, Náná s Ödön felszólalásai után az értekezlet a javaslatot általánosságban elfogadja, egyszersmind az anyagi, magánjogi törvénykönyv mielőbbi megalkotását megstírgtetendőnek tartja s az ez irányban való felszólalással Náná s Ödönt bizza meg.

Gyámoltak pénzének bírói letéthe helyezése. A minisztertanács egy árvaszék és járásbírók közt felmerült hatásköri összeköttetési eset alkalmából kijelentette, hogy a törvény értelmében a gyámoltak pénzét csak a felettük gyakorolt gyámhatóság tartama alatt kezelhetők az árvapénztárak által és ha a gyámhatóság előli felszabadulásra vonatkozó határozat az illetőnek nem kézbesíthető, az árvaszék tartozik a pénz bírói kézbe letenni. Az a körülmény, hogy az illető ismeretlen helyen távol van, a törvény eme rendelkezésének foganatosítását nem gátolja.

Osztrák-magyar bank.

A valódi nemzeti irányu politika sohasem feledkezett meg a tisztán közjogi és nemzetiségi gravamenek mellett a gazdaságiakról sem. Minden magyar politikuskon kívül gondja, hogy Magyarországot közgazdaságilag — emancipálja Ausztria befolyása és járma alól önálló vámtariffát és magyar nemzeti jegybank felállítása által. Mert a politikai függetlenség gazdasági függetlenség nélkül nagyon ingatag alapra lenne építve.

Nagyon helyesen érezték ezt különösen ellenzék politikusaink, a kik a véderővita óta mindig ezt hangoztatták és hangoztatják ma is, hogy sokkal helyesebben eslekednének a rövid idő óta egymást felváltó kormányok, ha a nemzetnek egyes osztályait és felekezeteit mindegyre egymással szembe állító javaslatok helyett olyan törekvésekkel állanak elő, melyek anyagi haladásunkat célozzák, melyek így a meg erősítésére vezetnének. Hogy ez mennyire nem frázis, azt megmutatta az ellenzék tünnető jóakarásával, melyet Barossal, mint pénzügyminiszterrel Wekerlével, továbbá Lukácsal s Bethlennel szemben tanusított.

Azzal, hogy magyar ifjaink eltudják-e németül recitálni szajkómódra a Dienstreglement-et azzal még sem a magyar gyáripár nem lett megteremtve nem a magyar kereskedelem hitelviszonyai sem lesznek tanálva, de még a magyar alföldön fejteltt agrár-socialismus fenyegető kérdése sem lesz helyesen megoldva.

A közgazdasági tér az, hol lábunkat egyszer már megkellene, hogy vessük. Frontot csinálunk Ausztriának, s igenis újabb jogos követelésekkel előállunk a helyett, hogy még a nagy nehezen hódított pár talpalatnyi területet is feladjuk. — Elég sikamlós lejtőre jutottunk már a közjogi kérdésekben a hagyományos jogfeladásall!

Legfőbb ideje ezen elveket hangoztatnunk ma, midőn az osztrák-magyar bank szabadságának megújításáról van szó, s ez iránt folyának a két kormány és a bank közt a tárgyalások.

Eltekintve a magyar iparosoktól és kereskedőktől, kik sajnos tapasztalatból tudják — minden újságolvasó ember tájékozva van az iránt, hogy ez a közöstudgyes bank mennyire nem felel meg hivatásának. De hogy is felelhetne meg hivatásának, mikor arról magának sincs fogalma! Meglehet, hogy Kautz főkörmányos ur kitűnő theretikus, a ki pompásan definiálni tudja egy jegybank hivatását, kötelességét s a szervezetének megfelelő funkcionálást — de az már bizonyos, hogy a főintézetektől kezdve le az utolsóban mellékhelyig a praxis sehol sem felel meg ennek az esetleg helyesen felállított theorának!

A két kormány felhívására nem rég beterjesztett javaslata a banknak, melyről maga dr. Plener osztrák pénzügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy az kínos benyomást keltett, bizonyítja a napnál világosabban, hogy a vezető körök az osztrák-magyar bankot tisztán és kizárólagosan minél nagyobb nyereséget elérni törekvő magán vállalatnak tekintik s így magukat is nem magasabb állami funkcionáriusoknak, hanem a részvényesek vak eszközeinek, kiktől újabb megváltásunk függ!

Ezen javaslatot a saját egy része erősen megtagadta, s méltán! Ha az osztrákokra kínos benyomást tett a javaslat, milyen véleménynyel lehetünk mi róla, kik nemzeti érdekeinket éppen mint magyarok láttuk mindaddig háttérbe szorítva?!

Hiába való a bank vezető köröknek egyik félhivatalosban közöltetett „A bankszabadság kérdése, különös tekintettel hazai viszonyainkra” című szövegre mosakodása, melyre maga a közlő lap is megjegyzi, hogy a tartalommal nem mindenben ért egyet. — Imerjük esen tágabb hazájú kifejezést, mely azt jelenti, hogy ebben bizony a legtöbb olyan a minek magunk is a homlok egyenest ellenkezőjéről vagyunk meggyőződve, de hát közöljük, mert muszáj.

Nos hát a sok statisztikai adattal nem sokat lehet bizonyítani, mert a bank adatainak statisztikája egyrésze nem ellenőrizhető a nyilvánosság által, másrészt pedig fallaczia az egész! Hogy 1886 óta nálunk 72 Ausztriában pedig csak 59 mellékhely állítottatt fel! De hát 1886 előtt? Persze, hogy 1886 óta nálunk több creáltatott, mert Ausztriában már az előtt minden valamire való városkában meg volt ott a mellékhely! — Hogy a lefolyt 10 évben a bank részvényesei csupán 7. 11 százalékokat kaptak átlagos osztalékként, míg kollégáik Franciaországban 15, Angliában 10, s Németországban plane csak 7 százalékokat.

De miért nem közli ezen átlagokat a t. cikkíró a bankok keletkezési éve óta? Mert ekkor bizonyára egészen más adatok tűnnének ki. Hogy az összes magyar bank-intézet által leszámlított váltók 21 százaléka 10—150 frtnyi összegre szolgált! Meg vagyunk győződve arról, hogy csak a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek arra, hogy a bank valamelyik fiókja még 50 frtos váltót is elfogadott volna! A bank a legővedelmesebb üzletága a jelzáloghitel. Természetes, hogy az Ausztria szikláján ezt nem cultiválhatja, hanem e célból szűkege van a jó magyar földbirtokra s mégis azzal veri a mellét a bank, hogy igenis mi vagyunk a favorizáltak, mert 125 millió kölcsönből az osztrák banknak 101 millió magyar földbirtokra van betáblázva. Szép vigasz.

Legfőbb argumentumunk arra, hogy magyar és osztrák érdekek egyenlő istapolásban részesülnek az, hogy az igazgató tanácsosok eskdt tesznek arra mindkét állam érdekeinek egyenlő s a méltányosságnak megfelelő elbírálására! Hogy az ilyen pusztá formálitásnak vett osztrák eskdt milyen értékt, azt minden ember tudja.

Az osztrák légkör az osztrák gondolkodás még magyarjaink közt is hányat terel Széchen Antal féle irányba. — hát még a kik abban születtek s azzal együtt a magyar rebellis nemzet gyűlöletét szívták magukba! Hogy az alapszabályokban meg van adva a lehetőség arra, hogy a főtanasban Magyarország a paritásnak megfelelően legyen képviselve! A választás a részvényesek

által ejtetik meg; van pedig összesen 150,000 darab részvény, melyekből a cikkíró saját állítása szerint és csak 2000 darab van Magyarországon! Sapienti sat!

De végül nem kívánjuk a közjogi porhintés szemünkbe a vigasz, hogy a bank pecsétjén ott lesz Magyarország czimere is! No hát ha a bank szabadságát megújítatik s a pecsétjük úgy készül el a mint a bank javasolja, akkor meg is lesz pecsételve újabb évtizedekre Magyarország gazdasági megnyomortása! Tehát mielőtt hozzáférünk a megújításhoz, videant consules!

F . . . R. Gy . . . a.

Erdészeti szakközégek az erdőbirtokosok számára.

Mint olvasóink emlékeznek, m. é. őszén nyitották meg a görögényi erdőbirtokos iskolát.

Az iskola hivatása, mint akkor említettük ügyes és használható erdészeti közökeket nevelni, kik mint erdőőrök kisebb (3—4000 holdas) uradalmaiknál az erdőkezelés önálló vezetésére is alkalmasak.

A tanfolyam az iskolában két osztendő A múlt évben megnyit mind a két évfolyam.

A második évfolyamra egy évet, más szakiskolákban végzett növendékeket helyeztek át.

És így a folyó év szeptember végével a zárviszaga is megtörténik.

Vizsga után már a folyó évben huszonhárom végzett szakiskolai növendék áll a erdőbirtokosok rendelkezésére és várja alkalmaztatását.

A jelenlegi második évesek tehát a kik a folyó évben vannak kiképezve a legjobb erők lesznek. E másodéveseket ugyanis a többi szakiskolák jelesebb növendékeiből válogatták a görögényi iskola részére.

E növendékek gyakorlati kiképzésére nézve kedvező és szerencsés viszonyok vannak Görögényben ott az erdőkezelés minden esinját-bíját megismerik. Az elméleti tanulmányokon kívül a növendékek a görögényi kinestári uradalomban a tűzifa és épületi fa előállításánál, csusztatásánál, usztatásánál, teltajoztatásánál a havasi, nemkülömbben a mezőszégi erdősítéseknel nagyobbára mint munka felügyelők tevékeny részt vettek és mégrészt fogtak venni. Ők végezték a szakiskolai udvar parkirozását és a szakiskola nagy kiterjedést (20 holdas) csemete kertjét is ők telepítették.

Az erdészeti kezelés majdnem minden ágazatát a gyakorlatban vitték keresztül. Ez iskolánál különös sajt fektetnek a vadászati ismeretekben való elméleti és gyakorlati kiképzésre, vad őrzésre, a vadak tenyésztésére, a vadászat gyakorlati keresztül vitelére. Erre a célra a moesári erdőgondnokság területére a szakiskola részére van fenntartva. Alkalmaztatásuk esetén az erdőbirtokosokra nézve azzal a jelentékeny előnnyel rendelkeznek, hogy nem kell a kezdet nehézségeivel küzdeniök, hanem azonnal tisztában vannak azzal, hogy mikép fogjanak a reájuk bízott munkához.

A fenyő, bükk és tölgyes erdők (a görögényi kinestári uralom mind a három fajta erdővel rendelkezik) kezelésével egyaránt módjukban áll megismerkedni s így az erdőbirtokosoknak, kiknek hűséges, megbízható és kellő képzettséggel bíró erdőőrökre, nem különben kisebb uradalmaiknál kezelési vezetőre van szükségük, nyugodt lelkiismerettel ajánlhatók a görögényi erdőbirtokos iskolának jelenlegi második éves növendékei.

Az erdőbirtokosok saját érdeklükben cselekesznek, ha állomások töresedése esetén a megfelelő pályázati hirdetményt a görögényi m. kir. erdőbirtokos iskolára igazgatógánek megküldik s ha erdőbirtokaikhoz a görögényi szakiskola növendékeiből választanak kezelőt vagy erdőőrt.

Különbben figyelemükbe ajánljuk az erdőbirtokosoknak az iskola jellegű zárviszágán való személyes megjelenést. E vizsgán saját maguk meggyőződhetnek a feleletekből a növendék képességéről s kiválaszthatják maguknak a birtokaikhoz legmegfelelőbb képességgel bíró egyént. A vizsga napja előzetesen a legszelesebb körben közzé lesz téve.

Csép.

Vidék.

Szegevár, ápr. 30.

Városunkban ma a magyar állam ezme híveinek szép ünnepe volt; mert ma folyt le az Emke ovodában rendezett állandó menházak vezetői társaság záróünnepén.

Mindenki tudja, hogy mily tényezői fognak lenni a magyar nyelv terjesztésének a menházak vezetői, s így mennyire fontos, hogy mily elemek fognak rendelkezésre állani ez állások betöltésénél.

Szegevárt a félévi tanfolyamot a következő tíz nő hallgatta: Báku Katalin, Bakó Lenke, Eisenberger Vilma, Fogarasi Piroška, Kis Ilona, Kimein Ida, Lukácsy Róza, Rozsondai Emma, Mátyus Józsefné és Schneider Friderika. A magán tanuló a kik csak néhány hétig voltak az intézetben s a vizsgára otthon készültek el a következők voltak: Kusztós Géza, Kovács Etelka, Kovács Irma, József Juliska és Oláh Anna.

A vizsgát 9 órakor nyitotta meg egy igen csinos beszéddel Tégla s segéd tanfelügyelő. Az Emkét Horváth Béla kolozsmegei árasztási elnöke képviselte. A nagyterem zsúfolásig megtelt közönséggel. S örömmel konstatáljuk, hogy azok közt nagyon sok szász nő is volt. Dél előtt az elméleti tárgyakból: magyar nyelvtan, égszagságtan, ügykezelésből folyt a vizsga, a mely nemcsak a sorok íróját de mindenkit meglepett. A feleletekben annyi intelligencia volt, hogy a külföldben is legnagyobb részben a jobb társadalmi osztályokhoz tartozó nők, nem csak egy menedékházat, de egy elemi iskolát is helyesen vezethetnek.

A tanfolyam hallgatói egy része szász nemzetiségű. Sőt van közöttük kettő Báku Katalin és Schneider Friderika, a kik föl év előtt még mit sem tudtak magyarul, s e hat hó alatt bámulatos szerzővel a annyira megtanulták nyelvüket, hogy folyékonyan s majdnem hiba nélkül beszéltek azt. A tanfolyamoknak már csak ez irányban való hatása is rendkívül fontos. Városunkban nagy erkölcsi értéke van ennek.

Hát még midőn éppen a fenti szász leányok egyike a kitűnő zeneképzettségű Báku Katalin által vezetett énekpár Pósa Lajos következő gyönyörű dalát éneklé el: Nincs szebb nyelv a magyar nyelvénél. Biharek legyünk rája! Fölharsan mint a Viharok sugó harsonája. Zeng a bércek ormán, felhőkkel beszélve. Fűszeg, szép szirmában, fölkiált az égre. Könyet szór a csillagokra, keservünket pallasolja.

Nincs szebb nyelv a magyar nyelvénél Szálljon áldás rája, Zengje sugja a négy Folyó s hármaz halom tája Kire a nap itt süt, magyarul szálljon, Magyar ember magyar földön, csak magyar szót halljon.

A Tiszától a Danág, Kárpátoktól Adriáig.

Bizony Szegevárt ez a jelenet a magyar államessze hódítását mutatja.

Fajdalm, hogy a gróf Bethlen Gábor által erős kézzel tartott lobogót a jelenlegi főispán Apór gyenge keze és komopolitikusi érzélete nem bírja. No de az ő viselkedési megérdemlik, hogy arról a becses lap külön emlékezzék meg.

De, hogy levelem hosszúra ne terjedjen, csak még röviden akarom konstatálni, hogy a vissza minden részében rendkívül jól sikerült. A növendékek mindenkinek műveltség jóval felül áll azon a nívón, mint melyet a menházak vezetőitől megkívánunk lehet. A gyakorlati részénél a kis gyerekekkel szemben annyi édes gyöngyöcske, finom érzék, jószágos szív nyilvánult, hogy szinte szeretete volna az ember saját gyermekeit is ott látni.

Leveletünk kezdetén azért is közöltük az

egész névsort, hogy országsszerte a hol szükség lenne ily vezetőnkre, ezek közül tessék szerint válogatni lehessen. Bizonyára mindenike kitűnőleg megfogja állani helyét.

A tanfolyam rendkívüli eredményének dicsősége Benedek Mihály állami iskola dékai igazgatóját és az E. M. K. E. ovoda jeles óvónőjét Ujvárosi Annát illeti. Benedek egy kitűnő tehetségű szakember, a ki a segevári állami iskolát mondhatni mint iskolává tette. Ugy, hogy ez exponált helyen nem csak nagy nemzeti misztot teljesít az, de kitűnősége által imponálni is képes.

A mi az EMKE óvónőjét Ujvárosi Annát illeti, ő maga egy kis EMKE főnök képvisel. Nálánál szakértőbb, jelesebb óvónő mondhatom sehol sem láttam. S nem csak óvónőnek alkalmas, de a tanfolyammal bebizonyította, hogy óvónők képzésére is alkalmas. S valóban nagyon sajnáljuk, hogy anyagi körülmények miatt nagy fáradságra kitéve szaktettség, méltányolva. Sőt tovább megyek; fizetése mely napjára felosztva körülbelül 80 krt tesz, mind mondani szokták: „életre kevés, meghalásra sok.” Szegevár elvégre is drága város. Tessék 80 krtól naponta megélni s még ruházkodni is belőle. Vegye az Emke központja ezt szívére, s emelje fel fizetését állandólag.

Még csak azt kívánom megemlíteni, hogy a kitűnőleg sikerült vizsgát d. u. 5 órakor bir tanfelügyelő Horváth László egy hazafias szép beszéddel a nagy közönség élénk éljenzése közt zárta be.

Mátyás szobrok Kolozsváron.

Kolozsvár, 1894 május 1.

(K) Négy száz esztendőig egy sem volt, most egyszerre 8 szobrot jelentettek be Kolozsvár polgármesterének. Négynek a mintáját tegnap már be is mutatták a kolozsvári kereskedelmi akadémiára dísztermében.

A másik négyet ma állították fel. Valószínű, hogy ha az igazságos, tudományt és művészeteket kedelő király most négy száz esztendő múlva feltámadna, az izlés és művészet fejlesztése szempontjából, ama korbeli felfogással is találna bennük sok igazítani valót.

Ifj Vastag György kiállított mintájának oldalára oda írta, hogy Mátyás király az igazságos. Pedig azt nem kell oda írni, hanem ki kell fejteni.

Góth stílus ablakokkal ellátott magas kupola alá helyezték a nagy királyt lóháton. Egy esztől vezető a lovat, de a ló nem látszik megmozdulni.

Különbben legegényesebben ezen a szobron ül meg a lovát Mátyás. A négy minta között ez a szobor teszi a legkellemesebb benyomást is a szemlélőre. Kár, hogy a nagy kupola alatt a Mátyás alakja eléggé nem domborodik ki s úgy el van rejtve a Genius által védett alkotmányban, mint egy kápolnába tett szent.

Az oldal reliefek csak vázlatos v. nnak a mintán.

Tóth András debreczeni szobrász művén, melyet lapunk m. esztőlőki számában egy debreczeni lap után ismertettünk, eredeti gondolat az, hogy az igazság istenője méreleggel a kezében vezeti a királyt minden lépésén. A király arca is a legjellemzőbb. Öltözké kis népszerű. A ló nem sikerült. Az oldal képek nem mind jók. A szöveg alattuk jobb fogalmazást kíván. Az oroszlanok miért ne tarthatnák mindazokat

a czimereket, a melyek országai Mátyás király előtt meghódítottak?

Szürke alapon bronzból van a király s az oldal reliefek.

Bezerédi szobrán fehér alapon sötétlők Mátyás király alakja.

Róna a József szobra hosszúságos magas kareus alkotmányon nyugszik; három lépcső vezet az emelvényhez. A nagy királynak itt legjobban sikerült a lova. A reliefek alatt vérték és fegyverek diszelegnek. Az oldal képek a pályázat szerint készültek.

E négyet végig nézve, az a gondolat merül fel önkénytelenül, hogy e négyből össze foglalná a jót és elhagyná a mi nem művészi egy tökéletes és szép alkotásban lehetne az igazságos király szobrát az utókor átadni.

Közlebből a másik négyről is referálni fogunk.

Május 1.

Kolozsvár, május 1.

Május a természet ünnepe szokott lenni. Az újra ébredő világ fejlődésének igazi pompájában áll. Nem a kezdődő tavasz gyöngesége és fejletlensége és nem is a nyár buja tenyészete, hanem maga az ifju, az az erős, a felébredt a bűbajos természet ragyog völgyén hegyen.

Mintha dal, mintha a jó kedv zaja zudolna fel mindenfelé. Az ifja május zöld ruhában virágokkal ékesítve jelent meg és hozott magával gyönyört a természet szépségei élvezetének tiszta gyönyörűt.

Am ujjában ebbe az öröme nyomasztó aggodalom is vegyül. A zöld május mögött a vörös május emeli fel fenyegető tekintetét. A világvárosok munkás osztálya a socializmus romboló tanait terjeszti és ezek a tanok ma már gyors szárnyakon járnak be a világot. Hirdetik a rombolást, a harcot a társadalmi rend és vagyon ellen. E tanok nyomában átok, káromlás és vér fakad. Ma már a józan magyar nép lelkét is megméltelyezték és a hederművészei helyett rettenetes tanuként hirdetik, hogy a társadalmi rend boml felben van.

Az alföld Kanaanján is feldúlta fejét a mozgalom, mely május 1-sejét az ő ünnepeként tekint, piros zászlót ragad és mikor a természet a feltámadás pompájában ragyog, ő a kárhozatot és halált írja fel lobogójára.

A világvárosok valósgos remegésben voltak a mai napon. A romboló bombáktól remegett mindenki, melyet a negyedik rend dob a békés társadalomba, hogy életet, vagyont és közrendet öljön vele.

A mi májusunk ünnepe számba ment ma. A munkások távol tartották magukat minden tüntetéstől és békén foly a munka mindenütt. Már az éjféli utáni órákban a megszületett ifju május tisztelőre a város minden részében özöngy zenekarok hirdették az ifju természet ünnepét. A hangyos és csendes májusi éjben messze hangzott a muzika a mint a zenekarok itt-ott ránduldtak egy-egy indulót. A kora reggeli órákban pedig a katonai zenekar járta be a város főutcait és a merre elmaradt a korán kelő város népe nagy tömegekbe kötötte a zenét.

Az aranyas sétatér már reggeli 4-5 órakor egészen megtelt sétáló közönséggel. Tarka tömegben hullámzott a jó kedvű közönség 6, hét óráig. A serdülő nemzedék zöld galyat tűzött kalapja mellé és úgy ünnepelte május elsőjét.

Egy szóval nálunk vörös májusnak nyoma se volt, hanem annál hangulatosabb és annál vidámabban ünnepelték a zöld a virágos a napsugaras májust.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 1.

Május 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Kérjük az előfizetési díjak pontos megküldését.

— Mit állítottak a memorandumban? A többiek között a következőket:

„A történelmi jog épen úgy mint Erdély közege — alaptörvényei, a practica sanetió megtámadhatatlan alakban biztosítják Erdély autonómiáját, és a román nép kivált az 1848-ban proklamált jogegyenlőség úgy az 1868 — 1865 években bekövetkezett közjogi alap kifejtése után ezen becses határozatokban birta nemzeti életének főbb biztosítékait és nemzeti törekvései ezen autonómiában magaslottak ki.”

„Ez az országkorán uralkodott politikai nézetek ellenére ezen autonómia az Unio által igazságtalan formában lett megsemmisítve, ellentétben a közzel és azon szabad elemek jogával, melyek Erdélyországot alkotják, tekintet nélkül ezen ország ethnici és geographiai helyzetére s annak különleges fejlődésére, melyek mindannyian ezen autonómia fentartását (visszaállítását) reelema követelik. Ezen tény által az oláh nép történelmi és nemzeti jogai sérte éri magát: mert.

„Az Unio kimondatott a nélkül, hogy az oláhok számok szerinti arányban és ezen országban birt jelentőségekhez mérten hozzájárultak volna, kimondatott pedig egy olyan országgyűlés által mely képviselőit az 1790 — 1791 év választási. úgy az 1848 év törvények szerint — tehát a szét feudalizmus korából származó törvények alapján birta stb.”

„Értve éri magát az oláh nép ezen unio által másrészt azért, mert ezen tény előkészítette a fusió létesítését, tekinteten kívül hagyva azon törvényeket, melyek ezen ország autonómiáját biztosítják.”

„Az unio és ennek az 1868. évi 43. t. c. által lett életbeléptetése valósgos megtagadása az oláh nép összes jogainak élmely nap általános többséggel alkotja a régi Erdélyországot, ugyasintén ignorálása mindazon alaptörvényeknek, melyek a fejedelmiség autonómiáját biztosítják; mi törvényhozás jogi és politikai szempontból is tekintve — igazságtalanság.”

— Kik vannak vádolva a memorandum perben? A máj. 7-én tartandó memorandum perben, a főtűgyesség 7712 sz. vádirata szerint, melyet m. é. december 23-án lapunkban teljes szövegében közöltünk, vádolva vannak a következők:

1. Dr. Ratiu János ügyvéd, nagy-szebeni lakos.

2. Iyófalvi (basasi) Pap György ügyvéd, nagy-szebeni lakos.
3. Brode Jenő nyomdatulajdonos nagy-szebeni lakos.
4. Lucáciu László (Vasilie) laeafalui lelkész.
5. Comsa Demeter tanár nagy-szebeni lakos.
6. Dr. Baránu P. Dániel tanár, nagy-szebeni lakos.
7. Albini Septimius hírlapíró, nagy-szebeni lakos.
8. Cristea Miklós consistoriumbeli tlnök, nagy-szebeni lakos.
9. Coroian Gyula ügyvéd, kolozsvári lakos.
10. Bárbu Patricius ügyvéd, szász-régeni lakos.
11. Dr. Miháli Tivadar ügyvéd, debreceni lakos.
12. Mán Gábor ügyvéd, besztercei lakos.
13. Dr. Tripon Gábor ügyvéd, besztercei lakos.
14. Suciu Aurél ügyvéd, aradi lakos.
15. Veliclu Mihály ügyvéd, kis-jenői lakos.
16. Dr. Méra Terentius — Gyula orvos, világosi lakos.
17. Purkeretsi László Gábor g. k. eszper, nagy-karályi lakos.
18. Ignát Tásul (Vasilie) ügyvéd, belényesi lakos.
19. Patilia Rubin ügyvéd, gyula-fehérvári lakos.
20. Dr. Popovici C. Aurél orvos, nagy-szebeni lakos.
21. Ratiu László (Basilin) g. k. vikárius, fogarasi lakos.
22. Cantó Lajos ügyvéd, balassfalvi lakos.
23. Domida Gerasin g. k. lelkész, 6-radnai lakos.
24. Filip Sándor ügyvéd, abruddányi lakos — és
25. Dr. Nishita János ügyvéd, silahi lakos.

Es az a 25-ös végrehajtó bizottság, a mely intézkedett a memorandum kinyomtatás és terjesztése ügyében. Ezek közül Mán Gábor és Canthó Lajos ügyvéd időközben elhalt. Eszenkívül többen vannak, kik a memorandum terjesztésében részt vettek.

— Milyen térképet csatoltak a Memorandumhoz? A memorandumhoz egy olyan térképet csatoltak, a melyben az erdélyi részek oláhországi határszélétől egészen a Tiszig mindent oláhoknak laktak. Csupán a székelyföldön engedik meg egy pici területet, hogy magyarok is lakjanak. A térkép szerint természetesen Kolozsvár is kékel van feltüntetve, mint csaknem teljesen oláhok által lakott terület, a melyen alig lehet a feltüntetett jelekből következtetni egy pár szász magyar lakóra. Ilyen nyomtatványokkal és szemléltető térképekkel igyekeztek félrevezetni a helyi viszonyokat nem ismerő külföldet s törekedtek megnyerni maguk szíveit.

— Honnan vannak az oláhok az igazságos a pénzt? Széltében beszéltek, hogy az oláh igazságosok Bőbesben van a község pontja. Innen kapják a pénzt, innen veszik az utasításokat. Igazsági költőre gyűtenek falukon is „egyházi csók” ezime alatt egy kevés összeget, de ez nem áll arányban a nagy mérték kiadásával, a melyet évenként kiadnak. Szervezetük különben nagyon kö-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Május 1.

Érvénytelen.

C. SWERDNÁTÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XXXVII.

(Folytatás)

(98)

— Jöjjen — én nem vagyok biu; tudom, hogy nem vagyok olyan látvány, a kit egyhamar ellehessen felejteni. — Ugy-e látott már?

A kíváncsi és oszálkosó Loekhart ez időre elhatározta, hogy legjobb a látogatást csinálni bánni. Underodassa dacára mulattatva, egy székre ült és intett a fejével.

— Igen; én már láttam magát.

— Jól! Hányszor?

— Két-szer.

— Ismét jól van! Loekhart ur, magának jó emlékező tehetsége van, s a fejével elégedetten intett, s vonagló ajkai mosolyogtak. Tehát kétszer! Először az első találkozásnál foglalkozunk. Mikor volt az?

— Az elmúlt decemberben.

— És hol?

— A Cherrington pályaudvaron. Maga — Brián elhallgatott; megjegyzését hídegen folytatta volna, de vendégének a modora ismét megváltozott. A henczögés elmúlt hangja és tekintete tele volt szomorú önmegvetéssel, ami rettenetesen és öntudatosan tehetetlen volt és reménytelen, a mint a felháborított mondatot bevégző.

— Részeg voltam Loekhart ur — gyalázatosan, baromilag részes! Rendesem az vagyok. Amint látja, bűnömöt bevallva, még a szégyen érzete is kibált belőlem. Jőzzen pillanataimban — jelenleg józan vagyok — kényszerítettem magamat józannak lenni, hogy színel beszélhesek — józan pillanataimban gyűlölködtem azt a mérget; de előző pillanat midőn nem tudom magamat hosszasan visszatartóztatni tőle, midőn az egyedüli dolog amire képes vagyok az, hogy eszméletlen állapotba igyam le magamat, midőn könyörtelenség volna a nyomorult életet kioltani belőlem, az az agyonütni mint egy veszett kutyát.

A mint látja, én értem és ismerem magamat — tudom, hogy állapotom reménytelen! Én nem menthetem meg magamat; — sőt a mi több — senki sem menthet meg. El vagyok veszve, slyedve, baromiasodva menthetetlenül. Ez a rettenetes szomjúság a pálinka után meg volna bennem még akkor is, ha eleve nem nyuznána — a véremben és a csontjaimban van. Az én állapotom teljesen reménytelen! Tudom, hogy vagy az árokban, vagy a börtönben, vagy a dolgozó ház ágyán halok meg és végre egy névtelen koldus sírjába felekzem.

— Mi a neve? — kérdé Brián.

A mint sajátágosa vendégére nézett, utálata feldúltatta a kíváncsiságát. Mi dolga lehetett ennek az embernek — ennek a szálamramamélt elbukott, eladlyodt teremtesnek — ennek a megrogzított és reménytelenül elzúllított részes embernek ő vele?

— A nevemet kérdi? — mondá a vendége — elvesztettem én azt minden egybeemmel együtt. Rég ideje annak, midőn én azt utoljára kimondtam és még régebb ideje, mióta egy más hang azon szólított meg.

„Field”-nek neveztem magamat. Ha névre van szüksége a számomra — használja azt. Hirtelen előre hajolt és reszkető kezét

az ifju kezére tette, megfordította azt, s kíváncsian nézett a szíllár sima ujakra.

— Ön, talán alig hinné el nekem folytatást — de emlékezem, midőn az én kezem is volt olyan szíllár, mint az ön. Fialat koromban én is olyan erős és egyenes voltam, mint ön, olyan acélszerű, olyan tisztabőrű és a szemeim is olyan tiszták és fényesek voltak. Még nem vagyok öreg ember. Mit gondol, hogy hány éves vagyok? Hatvan? Hatvanöt? — nevetett.

Loekhart ur, én csak negyvenkilenc éves vagyok!

Az idegen észre, hogy az ifju elhúzta a kezét, s a székébe vissza, dölve hallgatva ült fejét a mellére eresztve, mint ha ismét el akarna aludni. Nem tudva, hogy mit volna a legjobb mondani vagy tenni, Loekhart is hallgatott. Azonban vendége nem sokára felemelte a fejét és ismét beszélt.

Körülbelül tizenhat éve mióta az ivás démona erőt vett rajtam, vagy mióta észrevetttem rehentam a vesztőre; slyedésem már azelőtt kezdődött és másképpen, és azt hiszem, hogy bukásomat az szílette. Az utolsó tíz év óta ilyen vagyok a milyennek lát — tíz évi lassu mérgezés, mely utoljára egy koldus koporsójában végződik; Az egyedüli választás megengedni, hogy vagy a pálinka vigyen oda lassan és fokozatosan, vagy megengedjem, hogy egy kétségbeesett pillanatomban egy gyorsabb ezer vigyen oda, — ez a választás áll előttem két rossz között!

— Hogy érti azt? — kérdi az ifju.

— Hogy értem? — Megmutatom.

Az idegen a reszkető kezét kopott kabátjának a zsebébe dugta és egy kis esomagt vett ki onnét. Loekhart Brián látta volt már azt egyszer. Az a csinos kis hosszúságú esomagt volt egy darab finom selyem szövetbe begyűgyölve, melyet a Cherringtoni

toni államésznök egy decembéri napon talált egy részeg utasnak a zsebében. Lassan bonyolította ki s egy kis szintelen átlátszó folyadékkal töltött orvasságot áruget mutatott meg. A tenyerére téve tartotta ki.

— Loekhart ur, tudja, hogy mi ez? — kérdé.

— Méreg — válaszolá Brián.

— Igaza van — ez mérge — kéksav. Egykor érzékenyebb voltam. Szerencsétlen és éhes voltam — a pálinka nem volt az egyedüli dolog amit kívántam — és akkor est vettem — azon szándékkal, hogy reggeli előtt megisszam, hogy nyomorult életemet kioltsam mielőtt a nap ismét felkelne.

De tíz sehilliget kölesőmbstem és szerencsém volt a kártyán. Kétszáz forintot nyertem két óra alatt és aztán a helyett hogy a mérget vettem volna be, ittam, ittam borzástól — egy egész hétig, de a mint látja ezt a szert megtartottam. Jó azt tudni, hogy a legrosszabb — vagy legjobb esetben nálam van az a mivel halálamban áll, magamat gyorsan a község koporsójába tétetni. A hogy mondtam ez a választás áll előttem.

— Ha én maga volnék, én a tűzbe dobálnék ezt az áruget — mondá Brián. Az olyan féle orvosság sokkal rosszabb a betegségnél. Azonban, minitán Field ur olyan régóta hordja azt magával, a nélkül, hogy magában kárt tett volna vele, kétem, hogy a hozzá való folyamodást szükségesnek találja. Ha a tanácsomat megfogadja, egy a tűzbe dobja rögtön.

Az idegen ismét begyűgyölte a kis áruget a selyemben, oly gondosan és figyelően hogy reszkető ujjai engedték és aztán vissza csuszattatta abba a zsebébe a melyből kivette.

— Loekhart ur, előbb-utóbb reá kerül a sor, tudom, hogy szükségem lesz reá —

mondá mogorván nevetve. Lásza, nem megvált dolog az mikor az ember tudja, hogy van egy barátja és ez egy olyan barátom, a mirtől dom, hogy nem csal meg.

— Én azt gondolom, hogy éppen olyan ellensége mint a pálinka — jegyzé meg az ifju röviden. Jöjjen Field ur, mielőtt megmondaná az okát, hogy miért látogatott meg dobja a tűzbe azt az áruget.

— Ah, igen, menjünk vissza a látogatásom tárgyára! Eltértem tőle.

S a Brián ajánlatát figyelmen kívül hagyva, kibusta kezét a zsebéből s a személt nyomva azt gondolni látszott.

— Igen; visszatérünk arra — ismételte — visszatérünk.

Mit is mondtunk csak? Mi volt az a mit ön nekem mondt?

— Hogy mikor és hol láttam utoljára?

— Ah, igen — már emlékezem, mikor részeg voltam!

Ebből láthatja, hogy mennyire rabja vagyok a pálinkának. Azon a napon megéssélttem józann lenni, de olyan bolond voltam, hogy egy tíveg pálinkát magammal tartottam. Igen, józan akartam maradni, mint Londonból jöttem és azzal a szándékkal, hogy önnel beszéljek.

— Ugy látszik, hogy maga külföldön kívánt eugem látni — mondá Brián — nek lankadó kíváncsiságát az idegen hangiban levő komolyság ismét felelevenítette.

— Igen.

— És még is, ha olyan nagyon komolyan kívánta volna — természetesen, hogy én nem tudom, hogy kívánta-e — sem azt, hogy miért kívánta volna — de azt gondolom, hogy azóta kapott volna alkalmat reá.

(Folyt. köv.)

nk és mind az igatónál, mind a népnél az
nemének híreinek vagy a titkos utasítások
gros követőitől csak az ő közveivel rendelkeznek
Eket az eszközöket csak ők ismerik.

— **Oláh proklamáció.** Nyomat-
tatt, oláh szövegű felhívásokat köröznek szét
az oláhok minden faluban; a kolozsvári vidéki
előköt mind behívják a memorandum tár-
gyalására. A távolabb vidékek közsegeiből
pedig 2-2 közsegi küldöttet invitálnak be-
megjelenésre a forrást is, melyből az uti költ-
ségek fedezhetők. Az összes falusi lelkészeket
felhívják, hogy a memorandum-per tárgya-
lása napján tartanak templomi könyörgés-
ket. A felhívás szerint a memorandum-per
előzetesül függ az oláh nemzetiség sorsa. Ajánl-
ják a felhívás folytatás történő mozgalmakat
és tömeges bevonulást az illetékes hatóságok
figyelmébe. A felhívást az oláh fiatalok ir-
ta alá.

— **As Emke községülése** Tordán
jun. 8-án a következő programmal fog lefoly-
ni: Érkész reggel 8 órakor és fogadtatás Rédi-
ger Béla alispán által a vonatnál fogadva;
bevonulás az Emke lobogója alatt a főterre;
a fogadtatás a város nevében Velics Ödön
polgármester által, a báró Jósika Miklós em-
léktábla letelepítés d. e. 10 órakor; 11 órakor
a községülés megtartása; d. u. 2 órakor tár-
sazó, 4-től 7-ig a város nevelősegyesé-
nek megtekintése és néptünemény, este 8-kor
hangverseny és tánc. Másnap jun. 4-én nagy
kirándulás lesz a skerisorai jégbarlanghoz a
melyre tere szerint 4 óráról u. m. Tordá-
ról Kolozsvárról Nagy-Várdról és Abrudbá-
nyáról lesz az indulás, a találkozás, pedig
5-én, d. e. 11 órakor a barlangnál. A pro-
gram szerint a tordai hasadék, Torossók a
Dutacs stb. megfigyelés megtekinthető.
A 100-as rendező bizottság Tordán érle-
sen folytatja előkészületeit, a kirándulás ügyé-
ben az Erdélyrezi Kárpát-Egyesület és an-
nak kolozsvári, tordai, abrudbányai osztályai
valamint a Bihar megyei Kárpát-Egyesület
fogják eljárni.

— **Fekete táblák.** Szombati la-
pukban felhívják a figyelmet a régi sötét,
születésnap idájából itt-ott a falakon fe-
keltől német szövegű, kopott táblák eltá-
volítására. E felhívásunk nyomán le is ke-
rült a falról egy s az abba a múzeumba be-
lyeszték, a melybe illenek azok a férfiak
is, kik ezeket annak idején ki akasztották.
Egy köztisztelőben álló város atyától teg-
nap azt az értesítést kaptuk, hogy e tárg-
yak a rendőrség egy levelet is kapott,
a melyben valami végreható bizottság érle-
sen követeli e táblák leszedését. E levélre a
főkapitány azonnal előhívatta a város gaz-
dát s elrendelte a még fenn függő táblák
haladéktalan levételét. A város gazda jelen-
tette, hogy ez már el volt rendelve még Hal-
ler Károly polgármestersége idején. Meg is
kérlelték levélni, azonban mert részint na-
gyon magasra vannak függesztve, részint
pedig nagyon erős szegkekkel tültségosan oda
vannak a falakhoz erősítve, nem lévén a vá-
ros gazdái hivatalnak sem létrája, sem sze-
keresége, sem harapó fogója, nem tudták ezt
a rendelkezést ideig fogantatni. Most az-
tán a főkapitány ismét erősen meghagyta,
hogy ha szállásokban is, de a német szö-
vegű táblákat a városgazda haladéktalanul
szedje le az utolsó sarkairól.

— **A kolozsvári iparosok be-
tegyesélyesége ügyében** a főkapitányság-
tól az alábbi hirdetést vetjük: Az ipari és
gyári alkalmazottaknak betegségek esetén való
segélyezéséről szóló 1891. évi XIV-ik tör-
vénynek 26-ik §-a szerint, a munkaadó
köteles minden nála alkalmazott s 4 ft na-
pójánál kevesebb munkabérből részesülő se-
gedet, tanoncsot és más alkalmazottakat azon
betegségülési pénztárhoz bejelenteni, melyet
a célra az iparhatóság megjelöl. Tekintve,
hogy a kártélt betegségyülési pénztár alap-
szabályainak megerősítése még mindig késik
az ipari munkások nagyobb részének beteg-
ségülési pénztáron kívül állásából pedig nap-
ról-napra hátrány származik: Kolozsvár és ipari
iparosaira nézve az iparos ifjak és ipari
alkalmazottak betegségyülési pénztára ezenel
kötelező pénztár gyanánt jelölhetik ki. Ennek
következtében a város összes önálló iparosai
és gyártulajdonosai felhívattak, hogy 4 frtnál
kevesebb napi munkabérből részesülő se-
gediket, tanoncsait és alkalmazottjaikat a
jelölt betegségyülési pénztárba május 15-ig,
a később alkalmazandókat pedig felvételük-
től számított 8 nap alatt annál bizonyosab-
ban bejelentik, mert e kötelezettség meg-
sejése esetén a munkaadók egyfelől az el-
mulasztott időre eső járulékok befizetésére
kötelezettek, másfelől a fenti törvény 88.
§-a szerint büntetendők. E beiratás kötele-
zettség azonnal munkaadókra is kiterjed, kik-
nek munkái a városban régebben fennálló
különböző betegségyülési egyletek tagjai;
mert az elől idézett t. cikk 2. §-a szerint
minden ipari munkának e törvény alapján
szervezett pénztárhoz kell tartoznia a kiknek
után tessék, eszenkivül máshoz is tartoz-
hatnak.

— **„Kolozsvári közúti vasút“**
című közleményünk az az értesítést vet-
jük, hogy a gyalui vasút kiépítésére nézve
közúti vasút jelenlegi igazgatósága nem

határozhatott, a mennyiben annak kizáró-
lagos engedélyesére Horovitz Sámuel, mely
engedélyesítés kereskedelmi m. kir. mi-
nister által még 1882. május 15-én 27688
III. sz. a. adatott nevezettnek meg. Mint
halljuk ez engedély alapján a vonal tervei
még múlt évben a miniszteriumhoz bete-
restettek, melynek alapján a politikai bejá-
rása a vonalnak még múlt évben meg volt
és így remélhető, hogy e közgazdasági
fontos vonal még ez év július havában en-
gedélyezés alá kerül, már ősszel nevezett
vállalkosó a kiépítés előmunkálataihoz hozzá
foghat.

— **A közúti vasút** mosdony ve-
zetőjé d. utyiba tették a miatt, hogy tegnapi
vizsgálatlanságból elgázolta azt a szeren-
sétlen kocsist. Ez különben szerencse volt arra
mosdony vezetőre nézve, mert az áldozat kol-
lósi készülték meg agya-bugyáit a alig
súlyosabb nem lett volna a nézve az az
exekució, mint a szegény kocsisra az elgá-
zolás. A hatóság figyelmét felhívjuk, rend-
jel, hogy a mosdonyokon állandó csemetés
legyen menetközben, melyet mechanikai erő
végezzen, a gépen pedig teljesen gyakorlat-
tapsztalt vezetőket alkalmazzanak. Ezek
nélkül sok kellemetlenség lesz a hatóság-
nak a szerenetségek miatt.

— **Keménytől** volt tegnap a ko-
lozvári kereskedelmi akadémiában. A tűz
este 8 órakor ütött ki. A tűzoltóság csakha-
mar kivonult s elejét vette a veszedelemnek.
A keménytől az óvári részek megszokott
csendjét kissé megzavarta.

— **Szobrot Kossuthnak.** Kossuth
szoborra a kolozsvári nagyterem, Schütz-
föld: róm. kath. fiu- és leány elemi iskolá-
ból a gyűjtéshez járultak még a következő
kís honfiak: Décsi J. 50 kr. Brös B. 3 kr.
Gundhár T. 20 kr. Kállai L. 5 kr. Miklós
J. 2 kr. Kiss R. 5 kr. Mészáros J. 5 kr. Ta-
vasi J. 2 kr. Csizsák G. 5 kr. Csizsák R.
5 kr. Ebner J. 15 kr. Lucska Gy. 8 kr. Je-
nei D. 10 kr. Kis B. 20 kr. Tóthfalusi S.
10 kr. Tóthfalusi S. 10 kr. Mészáros J. 10
kr. Jenőffy K. 4 kr. Orvas J. 2 kr. Verkel
F. 5 kr. Homola F. 10 kr. Homola S. 10
kr. Horváth D. 4 kr. Lótsli L. 10 kr. Tóth
J. 5. Hegedűs Gy. 5 kr. Inose J. kr. Nyir-
osány A. 10 kr. Hrabrad F. 20 kr. Össe-
sen 2 frt 70 kr. Hosszadra eddigi gyűjté-
sünk 250 frt 64 kr, begyűlt összesen 253
frt 88 kr.

— **József kir. herceg és az
akadémia.** A Magyarország egyik mun-
katára tegnap felkereste Vécsey József bá-
rót, 6 felsége valóságos belső titkos ta-
nosát és József kir. herceg főudvarmest-
rét, hogy tőle a kir. hercegnek az akade-
mia tagságról való lemondása felől érte-
léseket szerezzen. A főudvarmester kijele-
tette, hogy tudomása szerint a kir. herceg
továbbra is tagja marad az akadémiának és
erről az elhatározásáról levélben értesítette
az akadémia elnökségét.

— **A székelyudvarhelyi székely
dalegyet** dr. Vajda E. karnagy vezetése mel-
lett a fiúmai-dalár-tüneményre való utazás
költségeinek fedezésére hangversenyt
rendez.

— **Vetések állása Szabadkán.**
Lapunk egy barátja írja a következőket. A
gabona nemek között az őszi vetések kitű-
nőnek mutatkoznak, ellenben a tavaszi ve-
tések silányak az egész határban. A szőlő és
gyümölcs közép termést mutat. Az időjárás-
ban szelek dühöngenek. Ha esőt kapnánk,
ugy vetéseink elé vonnák magukat és jó ter-
mésre lenne kilátás. Esőt kívánnak nemesek
a vetések, hanem a kertek s a szőlő is.

— **Eljegyzés.** Utó Sándor köhalmi
áll. elemi isk. tanító a napokban jegyezte el
Talaba József köhalmi földmélő tulajdonos
kedves és bájos leányát Emmát. Az eljeg-
zési ünnepély szász-keresztúri földmélő
tulajdonos ict. Józsa Vilmos ur házában, mint
nevelő apánál, neje névnapja és házasságuk
évfordulója alkalmával igen szép számú kü-
zönség jelenlétében történt.

— **Kossuth-utca Szatmár.**
Szatmár szab. kir. város törvényhatósága
még március 24-én tartott rendkívüli
közgyűlésén elhatározta, hogy egyik leg-
előkelőbb forgalmu utazóját, a Híd-utcsát,
Kossuth Lajos-utczának nevezze el. Ezt az
egyhangul hozott határozatot, mint leve-
lezőnk írja, tegnap hajtották végre. Csinos
fekete táblák hirdetik nemcsak az utcasar-
kakon, de minden egyes házban, hogy Szat-
már város a ily módon is lerörja kegyeletét
a nagy hazafi iránt, ki Szatmárnak is disz-
polgára volt.

— **Iskolai kirándulás.** A szé-
kely-udvarhelyi áll. főiskola felsőbb osztá-
lyos tanulói április 27-29-én vezetésük
alatt meglátogatták a homoród-jánosfalvi kö-
bányát, h. sz. p. páli gipsztelepet, a vargós
völgyében a h. almasi barlangot és vidékét.
Utazásuk alatt tapasztalt vendégiaszeret
vezetés, utbaigazítás, kötelességünk teszik
hoz az alkalommal az egész ifjúság nevé-
ben hálás köszönetet mondunk dr. Gyarm-
athi Dezső, Kriza Sándor, Ajtai János,
Péterfi Áron, Barna Lajos és Herman
uraknak. Székely-udvarhely 1894 április 30.
Molnár Károly, Pogány Kornél tanárok.

— **Kossuth-szülő a büntető-
bírósnál.** Erdélyben ügyben hozott a na-
pokban ítélet a tatabi kir. járásbíró, mely
élénk világítja meg azt az indokolatlan
félelmet, melyet a honvédség megteremtője
iránt épen a honvédek érznek. Csémy Zsig-

mond tatabi lakos ez év március 29-án, az
országos gyász alkalmával, padlására kiltette
a gyászlobogót. Jóllehet lakása, melyet bár-
son bir: Vajda Elek házátuladonostól, kitűnő
fedél alatt állott, a házi ur veje ünszolására
a kinyulalmozott m. kir. honvédszázados had-
bíró, felszólította lakóját, hogy a lobogót
vonja be, mert veje Csibor Pál kapitány el-
fogja e miatt a rebéllis eszeleket miatt pen-
zióját veszteti. A lakó nem volt hajlandó a
háziur ohaját teljesíteni, mire az Csémyt meg-
ragadva a tulajdon udvarából ki akarta dob-
ni, oly kifejezések kíséretében, melyek egy
supás őrmesternek is becsületére válnának.
— A tatabi járásbíró és a pecsoviai háziurat
10 frt pénzbüntetésre ítélté.

— **A kath vallás Amerikában**
napról-napra nagyobb teret hódít. Alig egy-
ik az új katolikus eklésiákat lelkészekkel
ellátai. Annál meglepőbb, mint a Times írja,
a katolicizmus rohamos terjedése az új vi-
lágban, mert eddig a protestáns vallásfeleke-
zetek voltak túlsúlyban;

— **Miniszter a közpénzüni szabályozásokról.** Bathlen András gróf
földmíveléstudgyi miniszter április 29-én egy
nagyobb társasággal külön hajón leutazott a
közpénzüni szabályozások megvizsgálása vé-
gett Domboriban a toloni ágat és a bogya-
lói töltészek tekintette meg. Innen a csádi át-
vágáshoz hajózott, melynek megszervezése
után Bajára utazott, hol a hajón bált meg
Másnap a város alatt elfolyó Suprioxát és a
Deák szilpot tekintette meg. Es alkalommal
megvizsgálta a Mohácsnál folyamatban levő
szabályozási munkálatait is Valószínű,
hogy visszajövet a bonyhádi faj tehené-
szet megemlézése végett Bonyhádot is
meglátogatogatta.

— **Méddig élhet még a pápa?**
A Rivista del Terz Ordine című olasz egy-
házi folyóirat, melyet ferenczerendi szerzetesek
szerkesztenek és adnak ki, a pápával elmon-
datja, hogy Antonio Marchi, az 1891 ben
elhunyt római franciskánus, IX. Piusnak t
utóbb XIII. Leónak is megjelölté az uralko-
lása idejét. Ha jóslata, mely a mostani pápa
elődjét illetőleg beteljesedett, XIII. Leónak is
bevalik, akkor a katolikus egyház jelenlegi
feje még legalább öt évig fog Szent Péter
székében állni, mert páter Marchi az időven-
dölte róla, hogy 20 esztendőig fog uralko-
dni.

— **Kossuth Ferenc választó.**
Mint értesülünk Kossuth Ferenc nevében
még április 15-e előtt lefektették a rája átra-
ított szavazati telek után az adott s így már
az idej választói listába felvethető. Semmi
kétség, hogy az esetre Kossuth Ferencet a
közel jövőben valahol megválasztanak a kö-
pviselőház el igazolni fogja.

— **A miniszter divat.** Mint Nizzából
írják, a fengeri betegség színe amelyet Laie
Huller horvát divatba, nagyon elterjed. Kalap-
pokon, napernyőkön, ruhaszöveteken minde-
nyütt ez a zöldbű, sárgabű és kékbű kom-
plikált különös szín látható. A virágban is
megváltozott a divat. A szegfű, a tavalyi
szezonnal virág megadást hanta nouveauté lenni,
az organavirág gyözedelmekedett rajta, me-
lyet methylanilinnal, a beáztatás idején
éppen egy halványpiros, mint pipacs-piros
színe tudnak festeni.

— **Honvédelem Szeghegyen.**
Julius 13-án lesz 45 éve annak, hogy Szeg-
hegy határban honvédek Gajon tábornok
veszélye alatt heves csata után Jellasiak se-
regei felett fényes győzelmet arattak. A csatá-
ban elesett honvédek Szeghegy közsege
a csatában temette el, de mindeidig em-
lékkő nem jelöli a helyet, hol a névtelen hős-
ök nyugosznak. A „szeghegyi orvosegyet-
most helyre akarja pótolni a mulasztást s
gyájtást indít, hogy a honvédek jelenen bir-
ját emlékkővel jelölhesse meg. Aik a haza-
fiak csatára áldozni akarnak, forduljanak Roth-
fuchs Jánoshoz, honvédszervezőt pénztáro-
sához Szeghegyen.

— **Bicyell-ruhák.** Még a modern,
nagy modern Paris sem barátkozott meg
egészen azszal, hogy a mamák, a feleségek és
és az iskolás leányok délutánokint bicyellru-
hában karikázzanak végig a Champs Élysees
széles, homokos útján. A bicyell ruhát
azonban mégis napról-napra terjed. A bicye-
lokozást utatja a gazdaság redőst szűs-nad-
rág, amely bősége miatt egészen hasonlatos
a szoknyához. Ezeket a nadrágokat újabban
laginkább pepitasz retből készítik. Hosszúak
tartozik a sötét színekkel készült belere, a-
melyhez a férfing és a férfingakendőt tarto-
zik. A bolerónál még divatosabb a smoking-
alaka kabátka, amelynek gombjából nem
szabad hiányoznia a szeszonvirágnak, Aik a
nadrágot nem akarják viselni, rövid szoknyát
és bőrből készült gamasit hordanak. Csak
még kalapjuk nincs a bicyell ruházatoknak,
mert az angol oppyval nincsenek megeléged-
ve. Ennek a feltalálásán igyekszik most a
parisi divat-házak.

— **Magyarfaló kapitány.** Szol-
nok városát, mint onnan írják, mélyen
felháborítja az a botrányos bánásmód, mely-
ben Brandner kapitány a 68-ik gyalogez-
redhez bevonult tartalékokat részesíti. Nem
katonai embertelenségről van itt szó, hanem
a legszentebb hazafiúi érzelmek ocsmány
megérleléséről. A derék kapitány ugyanis a
tartalékoknak, kik közt számos intelligens
és diplomás ember van, így vezényli a gyar-
korlatokon: „Laufschritt b... s magyar! Fel
a fejet! Talán Kossuth-bankót kutatás itt a
földön?” — Mikor pedig anyanyira ki-
fárasztja őket, hogy lélegzetük is elakad, ak-
kor pedig oda kiáltja: „No b... s magyar
most kiáltás, hogy éljen Kossuth Lajos, ugy-
szuszogni sem bír.” — Társalgás közben így
beszél velök: „Könnyű otthon beszalonnázni
és bepölinkálni és úgy éltetni Kossuthot de
most kiáljátok!” — A kapitány ur külön-

ben készel foghatlag is szokott társalogni.
— A Karozágról bevonult Bene Ferencet
gyakorlatközben kutyakorbácsol sa-
lyu szemem vágta, hogy valószínűleg
megvakult. Ekkor a kapitány ur is megijedt
s egy egész osztr. ért. forintot kínált a szeren-
sétlen embernek, ha elhallgatja az esetet.
Bene Ferenc nem fogadta el a vérdíjat, pa-
naszra jelentkezett. De elutasították, mert je-
lentkezése nem volt „vorschriftmässig”.
Brandner kapitány ellen ezek miatt nagy el-
keseredés uralkodik városzerte.

— **Amerikai munkások for-
rongása.** Veszélyes munkás-forrongás tört
ki az amerikai Egyesült-Államokban. A pénz-
ügyi válság következtében a gyárak a múlt
év óta tömegesen bocsátják el a munkásokat,
így aztán százezerek nőttek fel a munkanél-
kül éhenhalással küzdő emberek száma. És
ezek a munkanélküli emberek egyes iszatók
által feltűzve, most kisebb-nagyobb cso-
portban összeverődve, gyalog, vasuton stb.
feleségeikkel, gyermekeikkel együtt utra kel-
tek Washington felé, hogy ott a köztársas-
ság elnökétől és a törvényhozástól segítsé-
get, munkát követeljenek. — A mozgalom
fővezére Coxey, — egy elkéseredett bu-
kott bányász, — ki felhívta a munkásokat,
— hogy sorakozzanak, az ő zászlója alá és
egy ujkori keresztet hadjártal vívják meg
Washington kapuit s alapítsák meg az igazság
országát. A munkás csapatok már Washington
körül járnak s május 1-én százezernél több
kás lesz együtt az Egyesült-Államok fővárosá-
ban, hol a legmesszebb menő övintézkedése-
ket tettek meg e fenyegető mozgalommal szem-
ben, melynek lefolyása a legválságosabb lehet.
A csapatok, a merre végig vonulnak, szállást,
élelmet és pénzt szarolnak ki mindenfelé a
közsegek előjáróságától és lakosaitól. A ki-
hágások megállítására kiküldött rendőrség és
polgárőrség tehetetlen ez erőszakos néparadat-
tal szemben. Sok helyütt egész vasuti vonato-
kat ejtenek utjokba a zavarog munkások és
mivel sok a tanult gépész közöttük, a vonato-
kon folytatják utjukat. Egy-két ilyen csapa-
tot sikerült a kiküldött katonaságnak letar-
tózatni s a vonatot kiszabadítani körmeik
közül.

— **Kigyók áldozatai.** Az indiai
kékkönyv adatai szerint Indiában a múlt
évben nem kevesebb, mint 31.389 ember
halt meg kigyómárus következtében. Való-
szint azonban, hogy e rengeteg szám nem
egészen a kigyó rovására irandó, de arra is,
hogy a megmaradt orvosi kezelése részben
teljesen haszontalan. Miután a kimutatás
minden évben hasonló megdöbbentő számo-
kat mutat ki a kigyómárusok áldozatairól,
ebből az tűnik ki, hogy a kigyóirtásra ki-
tűzött díjak kárba vesznek. Sőt azaz is gy-
anúsítják a kigyóirtások professzionátus mű-
velőit, hogy ép ellenkezőleg, még a végből
foghatnak el mindent, hogy a kigyók elszá-
porodjanak, a mennyiben a szaporodás ide-
jében feltűnően kímélik őket.

— **Szerkesztőségi üzenet.**
Lapunk t. vidéki olvasóit felkérjük, hogy
a mezőgazdasági életben előforduló nevezete-
sebb mozzanatokról, az időjárásról, vetések
állásáról lapunkat értesíteni sziveskedjenek

— **Nyilvános elszámlolás.**
A legnagyobb magyar hazafi: Kossuth L.
szívéhez legközelebb álló két nő: Kossuth La-
josné és Kossuth Vilma nagy halottunk szent
hamvaital együtt a haza földjébe helyezett
koporsóira tett két koszorura a kolozsvári nők
közben eszközölt gyűjtés eredményét az aláb-
biakban van szerencsén elszámlolni.

A gyűjtést az adakozók hazafiságának
dieseretére szép eredményt koszorúzták.
Hól állírték számítottunk: ott kor-
nákat adtak és így lehetővé vált, hogy a begyűlt
337 frtől a két koszorú költségein és a
Ratkaynének Magyarország honleányai ne-
vében ádott album költségeire az „Egyetér-
tés” szerkesztőséghez beküldött 10 forinton
kívül 200 frt, mint a kolozsvári nők adomá-
nya, Kossuth Lajos szobrára adassék.

Es összeget a t. adakozók kegyeletos
érmelétől várt utólagos jóváhagyás remé-
nyében el is küldtük a Kossuth Lajos szobor
bizottságához.

A két koszorút Kossuth Lajosné és
Kossuth Vilma, f. évi március 31-én Buda-
pesten végbement temetésén küldöttéigleg
helyeztették a megboldogultak ravatalára.

Fogadják a tisztelt adakozók, kik szí-
ves adományaikkal a kolozsvári nők hazafi-
ságot örök emlékezetben fenntartó eszen er-
ményt lehetővé tették — meleg köszöne-
tüket!

Es vegyék ki részüket a köz-
nyitásban és a két koszorú szalagjai ki-
himusában segédkező kisasszonyok is.

A t. adakozók névsorát itt közöljük:

Öz. Br. Bánffy Albertné 5 frt, Öz. gr. Teleki Domokosné 5 frt, Böllönyi Józsefné 5 frt, Br. Mansberg Sándorné 2 frt, E. V. 3 frt, Zeyk Józsefné 5 frt, gr. Teleki Lászlóné 2 frt, Br. Bánffy Zoltánné 7 frt, Br. Bánffy Jánosné 5 frt, N. N. 3 frt, Zeyk Domokosné 1 frt, Br. Kemény Gézáné 1 frt, Br. Bánffy Dánielné 3 frt, gr. Bathlen Andorné 3 frt, gr. Bathlen Gergelyné 3 frt, gr. Wass Albertné 5 frt, Albach Gézáné 3 frt, Sigmund Dezáné 3 frt, Mohai Károlyné 5 frt, Gyarmathi Miklós 3 frt, Szász Domokosné 2 frt, Dorgó Albertné 3 frt, Öz. Ke-
resztési Kálmánné 1 frt, Ferenczi Gyuláné 2 frt, Csizsák Károlyné 1 frt, Merza Lajosné 2 frt, Donogány Gergelyné 2 frt, Keresztési Pálné 2 frt, dr. Matusovszky Andrásné 1 frt, Csarmák Gyuláné 1 frt, Ajtai Albertné 1

frt, Hancz Györgyné 1 frt, Rende Sándorné 1 frt, Tamási I. 1 frt, Székely Ferencné 2 frt, Dalmai Gézáné 2 frt, Hirschfeld Györgyné 1 frt, Mattay Kálmánné 2 frt, Demjén Agostonné 1 frt, Grebe Irén 1 frt, Merza Jánosné 1 frt, Inozdi Sámuelné 1 frt, Csiki József 1 frt, Schilling Lajosné 5 frt, Tanács Józsefné 1 frt, Becsei Hugóné 1 frt, Márkus Jánosné 1 frt, Hossu Lászlóné 1 frt, Szász Geróné 1 frt, László Gyuláné 1 frt, Gráf Jakabné 1 frt, Abrudbányainé 1 frt, Esentgyörgyi Lajosné 1 frt, Róz Mihályné 1 frt, Katteró Mártonné 1 frt, Axlán Lászlóné 1 frt, Polcz Rezáné 1 frt, Somlyai Lászlóné 1 frt, Bartalis Lajosné 1 frt, Vályi Gáborné 1 frt 50 kr, Somodi Istvánné 1 frt, Geréb Mártonné 1 frt, Góthárd Józsefné 1 frt, Pavlik Sándorné 1 frt, Brenesari Mari 1 fr, Sárka Krisztófné 1 frt, Trandafir Miklós 2 frt, Öz. Makoldiné 1 frt, Szavcsina Gézáné 1 frt, Deák Pálné 1 frt, Finály Henrikné 1 frt, Haller Rózsné 2 frt, Mihály Lászlóné 3 frt, Tauffer Józsefné 2 frt, Andrásfalvy Edéné 1 frt, Burján Jánosné 1 frt, Reményik Károlyné 1 frt, Öz. Csizsák Albertné 1 frt.

(Vége köv.)

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, május 1.

A képviselőház mai ülésén az örökös-
ségi eljárásról szóló törvényjavaslatot tár-
gyaltak le.

A javaslatot elfogadásra Krajcsik Fe-
rencs elnök ajánlotta.

A vita folyamán felszóllaltak Nánássy
Ödön, Makfalvy Géza, Márkus József, Te-
leszky István és Böllönyi képviselők.

Szilágyi Dezső igazságügy miniszter
többzori rövid felelőslása után a javasla-
tot némi módosításokkal elfogadták.

Május 1.

Budapest, május 1.

A munkágyűlések rendben folytak le.
Sehol zavarás nem fordult elő. A nyomdák-
szok is csak a nappali órákban nem szednek
és éppen ezért a „Pester Lloyd”, „Pesti Napló”
és „Nemzet” esti lapot nem adnak.

József főherceg és az akadémia,
Budapest, május 1.

A magyar tud. akadémia tegnap délu-
tán tartott ülésén, Eötvös Loránd báró el-
nök bejelentette, hogy József főherceg aka-
démiai tagságáról nem mond le.

Ezután Széchenyi Antal gróf lemondását
tudatta az elnök az akadémiával, Eötvös Ló-
ránd elnöknek mindkét bejelentését a jelen-
levők rajos éljenzéssel fogadták.

Munkás zavarás Bácsban.

Budapest, május 1.

Bácsból jelentik, hogy ott tegnap az
ottakirgani kerületben nagy munkás zavar-
gások voltak.

A rendőrség erősen közbe lépett, ek-
kor a munkások a rendőrség ellen fordultak,
ugy, hogy az kénytelen volt fegyverét hasz-
nálni.

A rendőrök két embert meglöttek, ezen
kívül még számos sebesülés történt.

Szerbiából.

Budapest, május 1.

Belgrádból sürgősnik, most már po-
sitiv formában azt a hirt, a mit annak ide-
jén, mikor először terbre volt vére az „E-
l-
len-
zék” is közölt, hogy Sándor király
hosszabb külföldi utra megy.

Sándor király távollétében, mint re-
gens, Milán exkirály fogja Szerbia sorsát
intézni.

Szerencsétlenség Brailán.

Braila, május 1.

Brailában az oláhok tegnap husvét hét-
főjét ünnepelték.

Az ünnep alkalmából sokan át akartak
rándulni hajón, a Duna másik partján fekvő
Galacsa.

A

Pályázati hirdetmény.

A M. Valkó székhelyi rendszerezett **körorvosi állomás**, mely 16 községet foglal magában, körorvosnak járási orvosá tör-tént kinevezetése folytán üresedésbe jöven, ezen állomásnak vá-lasztás útján történő betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen állomás 400 frt fizetés, 100 frt lakbér és 200 frt úti-átalánnyal, ugyszintén a rendeletileg megállapított látogatási-dijakkal van javadalmazva.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi XVI. t. cz. 143. §-ban meghatározott okmányokkal felszerelt pályázati folya-modványukat hozzám **május 25-ig** adják be.

A választás később meghatározandó napon fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól,

B.-Hunyadon, 1894. évi április hó 23-án.

KERTÉSZ,
főszolgabíró.

Új étterem és sörcsarnok

a Főter 24. sz. alatt (Dávid Antal-féle ház.)

Holnap, május 1-én

egy egészen újonnan és a modern követelményeknek min-deben megfelelő

ÉTTERMET és SÖRCSARNOKOT
nyitok.

Hosszas e téren tett tapasztalataim és működéseim, melyet egy a kolozsári, mint a vidéki körönség jól ismer, azon kellemes hely-zetbe juttattak, hogy igen tisztelt vendégeim legkényesebb igényei-nek, úgy a pontos kiszolgálás, mint az ételek és italok jósága te-kintetében teljesen meg tudok felelni.

Midőn est az igen tisztelt körönség nagybancú tudására hozni bátor vagyok, továbbra is pártfogásért és minél számosabb látogatásért esedezem.

Kolozsavart, 1894. április 30-án.

TAUSZIK ALAJOS,
vendéglős.

428. (8—2)

A legkitünőbb ásványvizek anyaföldjének
a székelyföldnek kincses terméke!

„RÉPÁTI“

legfőbb érvényes gyógy-ásványvíz,
mely páratlanul szorosodó vegyi összetétel és rendkívül édes, főleg látható szén-sav tartalma folytán, ritkítja pártját a kórtípusok.

Első-rangú gyógyital
különböző emésztési és ürítési nehézségeknél, vese és gyomorbetegségeknél, gyaladásos hólyag és húsványvese bántalmaknál; mely betegségek ellen a „répáti“ ásványvíz használata megbecsülhetetlen értékű a legmesszebb menő gyógykezeléséig.

Legfőbbesébb ízű, legelőszesebb horkiz,
mely tekintetben is a „répáti“ ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek legelőbbel határozottan elitál.

A „répáti“ ásványvizet mint ritka természeti kincset tehát, úgy is mint a be-vezetett betegségek ellen legelőszesebb, legelőszesebb a egyszerűsége legelő-sébb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jó ízű orvosi bi-szonylatok), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden székelyföldi elöregnek és fiatalnak rendes használatára a legelőszesebb — kórtípus-mentes ajánlom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsavart: Misselbacher, Herczeg Albert, Könyv és Hirschfeld Sándor uraknál, a gyógyszer-tárakban és minden nevesesebb vendéglőben.

Kiváló tiszteltől

a „répáti“ gyógyforrás kezelője:

5. (9—40)

GYÖRGY JÓZSEF,
Kémi-Vásárhelyi (Háromszék megye.)

WALSER FERENCZ-féle

első magyar gép- és tüzelőszerszám-gyár, ha-rang- és éreztető részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Vizmű építő osztálya:

térrel és létesít városi és községi vízvezetéseket és csatornáza-sokat, vállalkozik birtokok, konyha és díszkertek, marhaltatók, gőzmalmok, cukorgyárak, szeszfőzdék stb. számára szolgáló víz-művek létesítésére,

gőz- és kádfürdők műszaki berendezésére,

valamint

lakházakban vízvezeték, fürdők, closették
stb. előállítására

teljes jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

a kolozsári főtelep műszaki osztálya,

Kolozsavart, Belmonostor-utca 8. szám.

321. (18—30)

Jégkár elleni biztosítást

elvállal a

Magyar-Francia biztosító társaság

(BUDAPEST.)

ALAKULT: 1879.

ALAP: 6 MILLIO.

Teljesen befizetett alaptőke:

2.000.000 osztrák értéku forint.

Igazgatósi elnök: Ormody Vilmos.

Igazgatók:

Jeney Lajos,

Soltész Vilmos.

Vezérigazgató: Fuchs Lajos.

Ugy a jég-, valamint a tüzelőbiztosítási díjtelek is a lehető legmértékesebbre vannak szabva; az előforduló károk pedig méltányosan rendeztetnek és gyorsan kifizetnek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

az erdélyrészi vezérigazgató Kolozsavart.

CSERMÁK GYULA,

422. (1—6)

titkár.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Aján ön eszeséi (Székely-Dobokamegye)

malomkő-raktáromat Deésen.

A legjobb minőségű eszeséi malomkő-vekből 300—400 darab minden időben raktáromon áll; megrendeléseket azonnal eszkölök.

Ugyszintén a Héjasfalvi magy. államvasut állo-másán raktárt tartok.

431. (1—2)

Demeter Béla.

Tisztán kölcsönös. — Rézvényeséi nincsenek.
Az eszes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénztársaság a világon.

Biztosítási alapja

907 millió

frank.

„THE MUTUAL“
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít

emberéletet

legelőszesebb és leg-
előszesebb

medozatok szerint.

Prospektusokkal és tőkekezebb felvilágo-
sításokkal szolgál.

Erdélyrészi igazgatóság,

Kolozsavart, Belmonostor-utca 16. sz. alatt.

KÁRPITOK

bel- és külföldi

ajánlja dús választékban

KÉDERER ERNŐ

Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Kolozsavart, Belmonostor-utca 11. szám.

Lakások és nyilvános helységek eredeti válatok szerint isléstel-
jesen berendezetnek és minden azokkal egybekötött díszítési munkák
jóállás mellett elvállaltatnak. 371. (8—21)

Kolozsavart a „Brétfü“-ben, nem messze a
vasuti állomástól,

**volt szőlőhelyiség és gyümölcsös,
ugy szántóföld,**

telekkönyvből látható, 5 vagy 6 fertály nagyságu,
melyet újból be lehet fásítani,

örökáron eladó.

Értékesíthető a tulajdonos: **Bruzer Mihály**val
Deésen, Bánffy-utca 6. sz. 422. (1—1)

Déli jég- és viszontbiztosító társaság

Iroda: Budapest, Váci-utca 9.,

az Adriai biztosító társulat házában.

Teljesen befizetett alaptőke . . . 2.400.000 korona.
Tartalékok . . . 685.180

Ezen a cs. kir. szab. Adriai biztosító társulat véd-nöksége alatt megalakult társaság biztosít **különféle**
terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb felté-telek és legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosításokat készségesen adnak az Adriai biztosító társulat összes ve-zér-, fő- és kerületi igazgatói.

A Déli jég- és viszontbiztosító társaság

Magyarországi osztálya:

Bárd Podmaniczky Frigyes,

Lichtenberger J.,

intéző

vezérigazgató

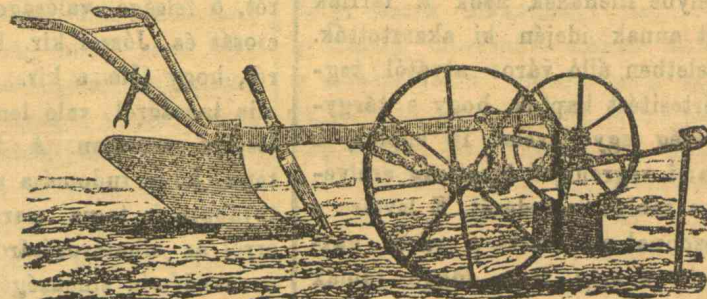
Erdélyrészi vezérigazgató: **SZEKULA ÁKOS,** vezérigazgató.

423. (8—6)

Reményik Victor ezeltt Bokros Ádám

vaskereskedés,

Kolozsavart, főter, Bánffy-palota.

Ajánlja a tavaszi időnyre legelőszesebb előszert **Perge-féle**
vaskészítet korcsolt és öntött ekefélék háromféle számban, vala-mint legelőszesebb kivitelű **magyarországi váltó eke** eke-féléivel vagy a nélkül, melyeket nagy választékban raktáron tartok, továbbá nagy készletben találhatók mindenféle egyes ekefélék, Howard, Clayton és Sack-ekekhez, u. m: ekefélék, kormánykezesek, ekefélék és ekekész csavarok stb.

Különös figyelmet fordítok a mező gazdaság és kertészetben megkívántatott legelőszesebb és legelőszesebb előszert **Perge-féle**
vaskészítet korcsolt és öntött ekefélék háromféle számban, vala-mint legelőszesebb kivitelű **magyarországi váltó eke** eke-féléivel vagy a nélkül, melyeket nagy választékban raktáron tartok, továbbá nagy készletben találhatók mindenféle egyes ekefélék, Howard, Clayton és Sack-ekekhez, u. m: ekefélék, kormánykezesek, ekefélék és ekekész csavarok stb.

Végül felhívom a nagyérdemű közönség becses figyelmét dús választékba konyhaberendezés és háztartási cikkek, melyek közül ajánlok különféle vajverő, fagyalt és zsemlye-szuszító gépeket, kávészak- és mák-darálókat, zománcozott vas- és lemez-edényeket, vasbuborok, mérlegek, hitelesített mérőket, tükör, sodrony, Wertheim pénzszek-rényeket és még sok itt fel nem sorolt hasznos árucikkeket.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan a legjutányosabb árakban teljesítetnek.

Kiváló tiszteltől:

REMÉNYIK VICTOR.

342. (8—5)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE,

Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körut sarok.

M. kir. államvasutak

gépgyárának

„SZÖVETKEZETI KÉPVISELŐSÉGE“

mezőgazdasági gépekre.

Adriano, Platt & Co.

new-yorki gyáros

Kizárólagos képviselőisége

arató- és kaszáló-gépekre.

V. VERNOREL

eredeti

„ECLAIR“ permetezőinek

„kizárólagos képviselőisége“.

Bánki-Csonka szabadalmazott

1, 2 és 4 lóerejű

gazdasági Petroleum-motorok

képviselőisége.

Bergedorff vasgyár

világhírű Alfa lefőlőző

és egyéb mezőgazdasági gépeinek

„kizárólagos képviselőisége“.

„VETŐMAGVAK“

és

„MUTRÁGYÁK“

Ingyen árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Különös figyelmébe ajánljuk a t. cz. szőlőbirtokosoknak a francia gyártmányu „ECLAIR“ permetezőt, mely eddig miadon permetező gép-versenyen az első aranyérmét nyerte el.

320. (14—20)